

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämän valtionavustuksen OKM/463/625/2012 loppuraportti

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö – TVY haki 8.10.2012 avustusta jäsenyhdistystensä paikalliseen liikuntakäyttämiseen Liiku – työttömien liikuntaprojektiin. Kukin yhdistys järjesti oman toimintansa itsenäisesti hankkien erilaisia yhteistyökumppaneita tuekseen.

OKM myönsi avustuksen helmikuussa 2013 käyttöajalle 1.1.2013–31.12.2014. Myönnetty summa oli 50.000,00 euroa, josta kuittien perusteella kokonaiskustannukset ovat 60.000,00 euroa. Avustus maksettiin kahdessa erässä TVY:n tilille, 11.3.2013 ja 22.8.2013.

Yhdistysten kuitit kattoivat yhteensä 62.200,46 euroa, josta omavastuu osuus oli 24,4% eli reilusti yli vaaditun omavastuusuuden.

TVY:n Liiku-hankkeen ohjausryhmä kokoontui v. 2013 kolme kertaa. Ohjausryhmään kuului puheenjohtaja, sihteeri sekä paikallisedustajat kolmesta tärkeimmästä liikunnallisesti aktiivisesta jäsenyhdistyksestä (Työttömien Liikauttajat, Mikkeli sekä Turku). Ohjausryhmä teki saapuneiden hakemusten perusteella alustavat avustusten jaot jäsenyhdistysten kesken. Lopullinen päätös rahojen jaosta tehtiin TVY:n hallituksen kokouksissa. Vuonna 2014 ohjausryhmä ei enää kokoontunut avustusvarojen vähyyden vuoksi, vaan viimeiset avustusjaot päätettiin hallituksen kokouksissa.

Hankkeista on kirjoitettu lehtiin, sillä kukin jäsenyhdistys järjesti oman seurantansa ja ohjausryhmänsä avustustensa käytöstä. Kultakin yhdistykseltä vaadittiin loppuraportti, josta voi laskea hankkeen vaikutukset jäsenten terveyteen ja hyvinvointiin. Arvointiin ei haettu erillistä rahoitusta.

Määräaikaan mennessä tuli 7 hakemusta ja TVY:n hallitus päätti 24.3.2013 kokouksessaan jakaa avustuksesta noin puolet saapuneiden hakemusten perusteella seuraavasti:

Anjalankosken Työttömät ry: 1.920 €, Haapaveden Uhanalaiset Työttömät ry: 2.560 €, Kajaanin Työvoimayhdistys ry: 2.500 €, Kangasniemen Työttömät ry: 2.000 €, Kokkolan Työttömät ry: 1.500 €, Mikkelin Työttömät ry: 2.800 € ja Turun Seudun Työttömät TST ry: 9.080 €. Vuoden 2013 kuluihin annettiin avustusta yht. 22.360 €.

Loppuosasta jaettiin valtaosa 26.2.2014 seuraavasti:

Haapaveden Uhanalaiset Työttömät ry: 1.000 €, Kajaanin Työvoimayhdistys ry: 2.000 €, Kangasniemen Työttömät ry: 2.000 €, Kuopion Työttömät ry: 2.500 €, Mikkelin Työttömät ry: 2.400 €, Porvoon Seudun Työnhakijat ry: 1.000 €, Turun Seudun Työttömät TST ry: 7.500 €.

Lisäksi TVY jakoi jäljelle jäänyttä avustusta seuraavasti:

Ivalon Seudun Työttömät ry (15.5.2014): 2.500 €, Koillis-Helsingin Työ ja Toiminta ry: 2.000 €, Kurikan Työnhakijat ry (17.6.2014): 2.648,60 €, Saarijärven Työttömät ry (17.6.2014): 1.000 €, Suonenjoen TehdäänItse ry (10.3.2014): 504 €. Vuoden 2014 kuluihin annettiin avustusta yht. 27.052,60 €.

Ohjausryhmän kuluiksi jäi 595,67 €, jonka jälkeen hankkeessa oli kulutettu yhteensä 50.008, 27 €. Kukin yhdistys käytti liikuntatoimintaansa vähintään 20% yli annetun avustuksen.

Vuoden 2013 liikunta on selvitetty välivuosisiraportissa, joka liitteenä.

Ivalon Seudun Työttömät ry (2014): Yhdistys oli suunnitellut saavansa hankkeen piiriin keskimäärin 35–40 henkilöä. Sijaintinsa vuoksi yhdistyksellä oli hulppeat puitteet järjestää erilaisia liikunnallisia tapahtumia. Yhdistys vietti retkeily- ja virkistyspäivän Rahajärvellä pilkkien. Tapahtumaan osallistui 27 henkilöä. Yhdistys teki erä- ja vaellusretken Kiilopään huipulle eräkeskus Kiilopäälle. Retkellä oli mukana 25 henkilöä. Kesällä yhdistys osallistui kunnan kanssa liikuntatapahtumiin, kuten katuviestiin, missä kahdella joukkueella 12 henkilöä, sekä noin 16 hengen voimin puulaakipeleihin. Yhdistyksellä on tapana osallistua kesäisin kunnan siivoustalkoisiin noin 20 hengen voimin. Syksyllä yhdistys teki ruskaretken Savottakahvilaan 32 henkilön voimin sekä kunnan järjestämään kaikkia yhdistyksiä koskeviin urheilutalolla tapahtuviin ulkoilutapahtumiin 16 hengen voimin. Talvella yhdistys vietti yhdistetyn ulkoilutapahtuman yhteisen joulujuhlan merkeissä. Osallistujia oli yhteensä 40 henkilöä. Lisäksi yhdistys hankki uintivöitä sekä käyttövuoroja uimahallille ja kuntosalille yhdessä sydänyhdistyksen kanssa. Vuorot olivat erittäin suosittuja ja niihin osallistui keskimäärin 20–30 henkilöä. Vuoden 2015 kesällä yhdistys on suunnitellut retkeä joko kultamaille tai Inarinjärvelle. Alustavasti retkeen on ilmoittautunut 32 henkilöä. Toiminta on aktivoanut ihmisiä liikuntaan ja ulkoiluun erittäin myönteisesti. Yhdistys toivoo Liiku-hankkeelle jatkoa, sillä se lisää työttömien ihmisten jaksamista vaikeassa tilanteessaan.

Koillis-Helsingin Työ ja Toiminta ry (2014–2015): Yhdistys oli suunnitellut aloittavansa hankkeen keilailulla Tapanilan Erän tiloissa, joihin arvioitiin tulevan mukaan noin 8 henkilöä per kerta eli kevätkaudella noin 90 liikkujaa. Lisäksi suunniteltiin uudeksi liikuntalajiksi Asahia, johon noin 10 henkilöä per kerta eli noin 110 liikkujaa yhteensä. Aloitusvaikeuksia tuotti avustuksen päätöksen myöhäinen saaminen, joten kiertoliikuntakuntoilu rajoittui maks. 8 henkilöön/kerta. Asahin kohdalla yhdistys palkkasi vetäjän Malmin Nuorisotalolle. Tila itsessään oli ilmainen. Asahissa oli paikalla noin 8–12 henkilöä per kerta. Vetäjä oli itsekin iäkäs ja osasi sovittaa harjoittelunsa osanottajien mukaan. Uinti ei kiinnostanut ja miehet olisivat halunneet keilailua, mutta osanottajat olivat etupäässä naisia, joita laji ei kiinnostanut. Yhdistyksen liikkujatavoite oli kaikki käyntikerrat yhteen laskettuna 544 henkilöä, mutta koska budjetti jäi pienemmäksi kuin yhdistys olisi halunnut, liikkujamäärä jäi 420 henkilöön, mikä vastaa 77% tavoitteesta. Ministeriön luvalla liikuntaa jatkettiin vuoden 2015 keväälle saakka. Yhdistyksen liikuntahanke on saanut useat liikkujat tutustumaan ja liikkumaan uusien lajien parissa. Moni on myös kiinnostunut liikkumaan myös omaehtoisesti. Uusiksi lajeiksi vastaisuudessa liikkujat halusivat Pilatesta.

Kurikan Työnhakijat ry (2014): Yhdistys toteutti seuraavat osiot. Ohjattu kuntosalivaihtoehtoliikunta (20 henkilöä), kuntosaliohjelman ryhmäläisille (20 hlöä), kolme kertaa kehon koostumusmittaukset (20 hlöä), yhdistyksen käyttöönotto BungyPump-kävelysauvat (8 paria), yhden tunnin luento ravitsemuksesta ja painonhallinnasta (20 hlöä). Kuntosalin vaihtoehtoina olivat kuntopiiri, kahvakuula, bodypump ja bodybalance. Ryhmän 20 henkilöstä valta osa oli pitkäaikaistyöttömiä ja lähes kaikilla terveydellisiä ongelmia. Psykykepuolen sairauksista eniten masennusta ja fyysisellä puolella liikuntaelinten sairaudet. Lähes puolet oli ylipainoisia. Moni ryhmäläisistä oli sosiaalitoimen asiakkaita ja heillä ei näin ole ollut aikaisemmin taloudellista mahdollisuutta käyttää kuntoilupalveluita. Ryhmästä naisia oli 15 ja miehiä 5. Ikäjakauma: 20–29 v. (1 nainen, 2 miestä), 30–39 v. (3 naista, 1 mies), 40–49 v. (2 naista), 50–59 v. (8 naista, 1 mies) ja yli 60 v. (1 nainen ja 1 mies). Omatoiminen liikunta on jatkunut 11 henkilöllä. Osallistujat olisivat halunneet jatkaa hanketta, mutta yhdistyksellä ei ole varaa jatkaa hanketta ilman tukea.

Saarijärven Työttömät ry (2014): Yhdistys haki TVY:n toimintatonna, mutta heidän toimintansa oli enemmän liikuntapainotteista, sillä he halusivat harrastaa keilailua. Siksi yhdistyksen avustus siirrettiin Liiku-hankkeen piiriin. Yhdistys aktivoitua 10–15 henkilöä ja harrastus sai kipinää niin, että porukka käy harjoittelemassa yhä. Ryhmä on ilmoittautunut kevään puulaakiin. Keilaus toi uusia jäseniä työttömille ja se on lisännyt pelaajien sosiaalista käyttäytymistä. Naisia oli 7 ja miehiä 8, 5 henkilöä alle 30 vuotta, 7 hlöä 30–50 v. ja 3 hlöä yli 50 v. Harrastus jatkuu mutta rahoituksen vähyyss rajoittaa sitä huomattavasti.

Suonenjoen Tehdäänitse ry (2014): Yhdistys osallistui Sisä-Savon kansalaisopiston kanssa liikuntakurssin "sammaltalon suurin pudottaja". Kurssille ilmoittautui 7 tulokasta ja ryhmä kokoontui joka toinen viikko, kuusi kertaa syksyllä 2014. Ohjelmassa oli venyttelyä, keppijumppaa sekä selän huoltoa. Liikuntakurssin lisäksi yhdistys toteutti leikkimielisen ja omaehtoisen painonpudottaja-kisan. Siihen osallistui 6 kilojen karistamisesta kiinnostunutta. Yhdistys haluaa ottaa liikkumisen kestopäätteeksi.

Kymijoen Tukipuu ry (ent. Anjalankosken Työttömät ry) (2013–2014): Yhdistyksen hankkeen kohderyhmänä olivat tukityöllistetyt, kuten palkkatukilaiset, työkokeilijat, kuntouttavassa ja avotyötoiminnassa olevat. Liikuntaa on järjestetty työaikana ja se on ollut osallistujille maksuton. Liikuntalajeja olivat: työttömien kausimaksu kaupungin liikuntaryhmiin (15 hlöä), Saaramaan nuorisoleirialue jossa vietettiin kaksi liikunnallista virkistämispäivää, keilausta ja kartingia.

Haapaveden Uhanalaiset Työttömät ry (2014): Liiku-hankkeen toteutusta hidasti se, että yhdistys oli lopettamassa toimintaansa. Onneksi kuitenkin halukkaille saatiin tieto perille. Oli ilmaislippuja uimahalliin ja kuntosaliin, liikuntahalli varattuna kahdesti viikossa. Sulkapallo oli liikuntahallin suosituin laji. Jokaisen kokoontumisen yhteydessä keskusteltiin liikunnan eri muodoista, urheilun merkityksestä ajankuluun, terveyteen sekä kunnon ylläpitämiseen. Terveystoimintaa vieraili salilla. Uimahallitoimintaa osallistui keskimäärin 5–12 henkilöä kerralla, myöhemmin 20–30 henkilöä. Liikuntahalliin osallistui keskimäärin 10–20 osallistujaa. Retkellä luontoon oli 15 henkilöä.

Kajaanin Työvoimayhdistys ry (2014): Yhdistys harrasti virkistysliikuntaa (2 kertaa, 6 osallistujaa), bachataa (10 kertaa, 29 osallistujaa), zumbaa (12 kertaa, 96 osallistujaa), sählyä (26 kertaa, 137 osallistujaa), keilailua (12 kertaa, 75 osallistujaa), kuntosaliharjoittelua (11 kertaa, 59 osallistujaa) sekä kuntouintia ja kuntosalia rannekesarjalippuostoksia yhdistys tuki 20 €:lla. Yhteensä syksyllä oli 402 osallistujaa.

Kangasniemen Työttömät ry (2014): Toteutuneet osiot olivat jumppa (88 kertaa, 18 osallistujaa, yht. 1584 käyntikertaa) ja kuntosali (24 kertaa, 15 osallistujaa, yht. 360 käyntikertaa). Lisäksi yhdistys osti ryhmille välineitä. Yhteensä liikuntaa harrastettiin 1944 käyntikertaa. Toteutuneiden toimintojen kautta saatiin uusia osallistujia liikunnan piiriin välittämään omasta hyvinvoinnista ja jatkamaan harjoittelua kotonakin.

Kuopion Työttömät ry (2014): Yhdistys harrasti lentopalloa (10 kertaa, 9 naista, 29 miestä), keilausta (38 kertaa, 12 naista, 181 miestä), kuntosalia ja untia (87 kertaa, 353 naista, 377 miestä), rantalentopalloa (19 kertaa, 14 naista, 62 miestä), pesäpalloa (6 kertaa, 29 naista, 8 miestä), sulkapalloa (11 kertaa, 8 naista, 26 miestä), joogaa (28 kertaa, 228 naista, 14 miestä), jamittelujumppaa (9 kertaa, 81 naista, 3 miestä), kimppekävelyä (9 kertaa, 22 naista, 4 miestä), luontoretkeä (4 kertaa, 10 naista, 6 miestä). Yhteensä 1476 henkilöä, kun heitä arvioitiin saatavan 1220. Liikuntaa harrastamattomat liikkuvat aktiivisemmin.

Mikkelin Työttömät ry (2014): Viikottaisia liikuntatapahtumia olivat kuntosaliharjoittelut (myös ohjatut), palloiluvuorot, sulkapallo, salibändy, kahvakuula, sauvakävely ja unti/kuntosali. Kehonkoostumusmittauksia tehtiin 13 henkilölle. Spinalmouse-rankamittauksessa ryhti parantui puolella mitattavista, vartalon eteentaivutus 8 henkilöllä ja vartalon taaksetaivutus 9 henkilöllä. Lisäksi oli yksittäisiä lantioasennon muutoksia ja rangon nikamatason liikkuvuuden parantumisia. Painon pudotusta puolella mitattavista. Mittauksia pidettiin erittäin motivoivina liikunnan ylläpitämiseksi. Myös ruokailutottumukset olivat sen vuoksi muuttuneet parempaan suuntaan. Liikuntaa oltiin lisätty, tosin todettiin, että terveellinen ruokailutottumus on ongelmallinen taloudellisista syistä. Eri tapahtumiin osallistui 60 eri henkilöä ja hankkeen ydinryhmä oli 12 henkilöä.

Porvoon Seudun Työnhakijat ry (2014): Tavoitteena oli saada 20 pitkäaikaistyötöntä innostumaan liikunnasta. Kurssille ilmoittautui 9 osallistujaa ja kuuri kesti 10 viikkoa, jonka alussa kaikki osallistui UKK-kuntokävelytestiin, josta laskettiin kuntoindeksi. Osallistujille annettiin henkilökohtainen palaute. Kurssin aikana usea osallistuja pudotti painoaan 8 kiloa. Kurssilaiset täyttivät myös oman arvionsa onnistumisesta. Kuntosuunnitelman tekivät kaupungin liikunnanohjaajat. Lisäksi yhdistys jakoi uimahallilippuja.

Turun Seudun TST ry (2013–2014): Yhdistys asetti tavoitteekseen saada 6000 osalliskertaa vuotta kohden. Vuonna 2013 tapahtui 6054 ja vuonna 2014 yhteensä 7009 osallistumista. Tavoitteena oli saada liikkumaan myös ne ihmiset, jotka eivät olleet aikaisemmin juurikaan liikkuneet ja siinä onnistuttiin hyvin. Liikuntatilat Turun Seudun TST ry:n toimintakeskuksen tilat mahdollistivat monipuolisen ohjatun liikunnan mm. keppijumppaa, salsaa, pöytätennistä, kuntojumppaa, venytystä, zumbaa, punttijumppaa, kuntopiiriä, joogaa, balettia, brasiliala mixiä, pilatesta ja capoeiraa. Lisäksi

toimitilojen ulkopuolella voi harrastaa keilailua, lentopalloa, sulkapalloa, salibandyä ja käydä uimassa sekä harrastaa moninaisia ulkoliikuntamuotoja. Yhdistys jatkaa liikuntaharratuksia moninaisesti.

Yhdistykset käyttivät avustuksensa suunnitelmiensa mukaan, paitsi Koillis-Helsingin Työ ja Toiminta, joka myöhäisen aloittamisajankohdan vuoksi jäi hieman jälkeen tavoitteestaan. TVY hankki pienellä summalla toimistolle liikuntaan virittäviä tuotteita. TVY:llä on entuudestaan Mölky-peli. Sen lisäksi hankittiin Petanque-peli sekä muita ulkoiseen seurapelaamiseen tarvittavia tuotteita. TVY:n pelikokonaisuutta tullaan käyttämään vuosittaisten Kesäpäivien yhteydessä pidettäviin olympialaisiin, joilla pyritään kohottamaan yhdistyksen aktiivien liikunnallista yhteishenkeä.

Yhdistykset kyselevät yhä liikuhankkeen perään. Se on koettu virkistävän ihmismieliä ja tuovan uutta virtaa työttömien elämään ja elämänhallintaan.

Helsingissä 25.5.2015,

TVY:n puolesta,

Jukka Haapakoski

puheenjohtaja